

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เยาวชนมีความสำคัญต่อประเทศชาติเพียงใดนั้น ย่อมเป็นที่ตระหนักกันอยู่โดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นต้นมา ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ยุคพัฒนาโดยรัฐบาลชุด จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีความมุ่งหมายจะพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญทุก ๆ ด้าน แต่ประสบปัญหาเรื่องกำลังคน ผู้ซึ่งเปรียบเสมือนตัวกลางของการดำเนินงานพัฒนา การที่จะพัฒนากำลังคนได้ดีนั้นก็คือ การจัดการศึกษาที่ดี เพื่อผลิตคนให้มีความรู้ ความสามารถและมีประสิทธิภาพสูง รัฐบาลได้เล็งเห็นความจำเป็นในเรื่องนี้ จึงหันมาสนใจอย่างจริงจังในเรื่องการจัดการศึกษาให้เยาวชน เพราะเยาวชนเป็นผู้มีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างยิ่ง เขาจะต้องเป็นผู้นำและเป็นกำลังอันสำคัญของประเทศชาติในอนาคต ดังนั้นรัฐบาลจึงมีความสนใจ ห่วงใยในเยาวชนพยายามจะหาทางให้เยาวชนได้รับ ได้ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวปราศรัยของ พล.ร.อ. จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์^๑ ในการเปิดประชุมเรื่องอิทธิพลของภาพยนตร์ต่อเยาวชนว่า รัฐบาลได้ส่งเสริมกิจกรรมของเยาวชนเป็นพิเศษเสมอมา เช่น สนับสนุนให้มีศูนย์เยาวชนอย่างแพร่หลายทั่วประเทศ จัดงานวันเด็กแห่งชาติ มีการอบรมเยาวชน เป็นต้น ทั้งนี้โดยตระหนักว่า ชาติจะเจริญหรือเสื่อมในอนาคตย่อมอยู่ที่เยาวชนของชาติ เป็นสำคัญ ดังนั้นเราจึงต้องช่วยกันสร้าง เยาวชนของชาติทุกวิถีทาง

"ปัจจุบันนี้ปัญหาเยาวชนและวัยรุ่นทวีมากขึ้นในประเทศไทย ซึ่งนำความหนักใจ

^๑ สฤษดิ์ ธนะรัชต์, จอมพล คำกล่าวปราศรัยในการเปิดประชุมเรื่อง อิทธิพลของภาพยนตร์ต่อเยาวชน. กองวางแผนการศึกษา ๒๕๐๕ หน้า ๓.

และกลุ่มใจมาสู่พ่อแม่ผู้ปกครอง เรื่องหนึ่งที่จะกล่าวก็คือ การคลั่งนักร้อง คลั่งคาราโอเกะ พอเมคิคว่าเป็นโรคสมัยใหม่ และกลุ่มใจว่าเด็กสมัยนี้เป็นอย่างไรกันหนอ ที่จริงการคลั่งนี้นั้นเป็นมานานแล้ว แต่เป็นครั้งเป็นคราวหรือนาน ๆ ครั้ง เพราะในสมัยก่อนยังไม่มีวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการอัดแผ่นเสียง สภาวะมิได้ส่งเสริมการคลั่งของเด็กรุนเหมือนในสมัยทุกวันนี้^๒ จากสถิติปี พ.ศ. ๒๕๑๑^๓ มีปัญหาเด็กเกเร และยุวอาชญากรจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง มีจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกฟ้องศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางทั้งสิ้น ๒,๗๔๔ คน เป็นชาย ๒,๖๖๗ คน หญิง ๑๓๑ คน แยกตามลักษณะความผิดที่ไต่พบดังนี้

คดีลักทรัพย์	๑,๑๖๓	ชาย
คดีทำร้ายร่างกาย	๕๐๓	ชาย
คดีตั้งอั้งยี่ ซ่องโจร	๕๐๑	ชาย
คดีการพนัน	๑๔๔	ชาย
คดีพกอาวุธและเครื่องกระสุน	๑๗๐	ชาย
คดีวิ่งราวทรัพย์	๑๓๕	ชาย
ที่เหลือเป็นคดีอื่น ๆ		

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเด็กหนีโรงเรียนและบ้าน จากสถิติปี ๒๕๐๘ - ๒๕๐๙ กองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน^๔ ดำรวจจนครบตา ต้องทำงานหนักเกี่ยวกับการกวาดล้าง

^๒สมจิต ธนสุภาวจน "จิตวิทยาสำหรับเด็ก" ศูนย์ศึกษา ประจำเดือน กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ๒๕๑๐ หน้า ๕.

^๓แผนกสุขภาพจิต "งานสุขภาพจิตในฝ่ายสาธารณสุข เทศบาลนครกรุงเทพ" วารสารเทศบาลนครกรุงเทพ, กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓ หน้า ๑๕ - ๒๐.

^๔คู่มือที่แล้ว หน้า ๒๐.

เด็กหนีโรงเรียนที่เข้าไปมั่วสุมตามแหล่งต่าง ๆ ทั้งสิ้น ๒๓,๗๒๐ ราย

ลงโทษและตักเตือน ๔,๓๗๒ ราย

เด็กจรจัด เรือน ๘,๘๘๑ ราย

เด็กแจ้งหาย ๘,๘๘๘ ราย

จากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เอง การที่เด็กมีพฤติกรรมไปในทางไม่ดีนั้น อาจจะมีสาเหตุมาจากสิ่งต่าง ๆ หลายอย่าง เช่น การศึกษา การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ และความเป็นอยู่ภายในครอบครัว เพราะปัจจุบันนี้ค่าครองชีพต่าง ๆ ได้ถีบตัวสูงขึ้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองต่างก็พยายามดิ้นรนหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวจนไม่มีเวลาได้ดูแลเอาใจใส่เด็กในครอบครัวของตนเอง การที่พ่อแม่ต้องทำงานหนักขึ้นนี้เอง เป็นเหตุให้เด็กกระทำการใด ๆ ได้ตามใจชอบ หรือประพฤติดนทกษะ เหยกเถกหรือเสื่อมเสียได้อีกประการหนึ่ง ปัจจุบันนี้สื่อมวลชนทั้งหลาย ซึ่งได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์และหนังสือพิมพ์ก็ได้มีบทบาทมากขึ้น แม้แต่การศึกษาเราก็ต้องอาศัยสื่อมวลชนเหล่านี้มาเป็นเครื่องช่วยสอนด้วย "การศึกษาปัจจุบันนี้มีได้หมายถึง การเรียน การสอนที่จัดขึ้นในสถานศึกษาเท่านั้น แต่มีความหมายครอบคลุมไปถึง การศึกษาเล่าเรียนโดยใช้การไปรษณีย์ วิทยุ โทรทัศน์ และอื่น ๆ เป็นเครื่องมือ ตลอดจนการอบรม ซึ่งรัฐบาลหรือองค์การและเอกชนเป็นผู้จัดทำขึ้นอีกด้วย"^๕

สื่อมวลชนและการสื่อสารกำลังมีความเจริญคู่ขนานไปกับความเจริญทางด้านวิชาการ การอุตสาหกรรมก็ได้คิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ขึ้น จึงทำให้มีการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ มีการติดต่อสื่อความหมายโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น รูปภาพ ตัวหนังสือ และได้มีความก้าวหน้าไปจนถึงการใช้วิทยุ โทรทัศน์และอื่น ๆ จนกระทั่งทุกวันนี้ แต่สื่อมวลชนที่ได้รับการนิยมนิยมมากที่สุดขณะนี้ก็คือ "โทรทัศน์" ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่า "โทรทัศน์เป็นสื่อ

^๕สุรินทร์ สรสิริ "ทฤษฎีการศึกษา" วิทยากรย สังหาคม ๒๕๐๔ หน้า ๔๘๖.

มวลชนที่รวมสื่ออื่น ๆ เข้าไปด้วย คือ ภาพยนตร์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์^๖ เราได้เห็นภาพที่เคลื่อนไหวที่ได้เหมือนภาพยนตร์ ได้ยินเสียงเหมือนวิทยุ ได้เห็นตัวอักษรต่าง ๆ แทนหนังสือพิมพ์ เมื่อโทรทัศน์มีลักษณะพิเศษกว่าสื่อมวลชนอย่างอื่น จึงเป็นที่นิยมทั้ง เด็กและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นสื่อที่หาซื้อได้ง่าย ไม่ต้องสิ้นเปลืองเงินเมื่อจะดูแต่ละครั้ง

โทรทัศน์นอกจากจะเป็นสื่อมวลชนที่จะให้ความบันเทิงแก่ประชาชนโดยทั่วไปแล้ว โทรทัศน์ยังมีบทบาทในด้านการศึกษาคด้วย เช่นในปัจจุบันนี้ เรามีโทรทัศน์การศึกษาซึ่งจัดโดยเทศบาลนครกรุงเทพฯ และโทรทัศน์วงจรปิดที่ใช้สอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการลดปัญหาในด้านการสอนลงบ้าง นักการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญในการที่จะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการศึกษาให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น จึงได้พยายามจะหาวิถีทางพัฒนาให้เจริญยิ่งขึ้นไป จึงได้ลงมติให้มีการตั้งสถาบันเทคโนโลยีขึ้น "เมื่อวันที่ ๑๒ - ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๒ ได้จัดให้มีการประชุมขึ้นที่สิงคโปร์ เพื่อหาทางจัดตั้งและหาผู้มีประสิทธิภาพดำเนินงานอย่างจริงจัง การประชุมครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้าร่วมประชุมด้วย ที่ประชุมมีความเห็นว่าการจะแก้ปัญหาทางการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างจริงจังนั้น จำเป็นต้องมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม คำว่าอุปกรณ์การสอนมิได้หมายถึงเฉพาะ "ใสตทัศน์วัสดุ" เท่านั้น หากหมายรวมถึงตำรับตำราและหนังสือต่าง ๆ วิทยุ โทรทัศน์การศึกษาคด้วย"^๗ สำหรับโทรทัศน์การศึกษานี้จากผลการวิจัยทำให้เราได้ทราบว่ามีคุณค่าโดยทั่วไปในการนำมาใช้เป็นอุปกรณ์การศึกษาดังนี้คือ^๘

^๖ Edward Stasheff and Ryby Bretz. Television Program: Hill and Wang, New York 1962 p.1.

^๗ สุรัตน์ ศิลปอนันต์ "เทคโนโลยีและทำไมความคิดใหม่ วารสารสภาการศึกษา, พฤศจิกายน ๒๕๑๒ หน้า ๘.

^๘ ประพัฒน์ แสงวนิช "โทรทัศน์ศึกษา" วารสารอุปกรณ์การศึกษา โรงพิมพ์การช่างวุฒศึกษา มกราคม - ธันวาคม ๒๕๐๖ หน้า ๔๘.

๑. เป็นเครื่องจูงใจและเร้าใจทั้งนักเรียนและครู นอกจากฟังเสียงแล้วยังได้เห็นภาพด้วย นับเป็นกุญแจดอกสำคัญที่ใช้เปิดประตูความรู้
๒. สร้างทัศนคติที่ดี ทำให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความเข้าใจดีระหว่างบุคคลที่ต่างชั้นวรรณะ มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน
๓. สร้างทัศนคติทางสติปัญญา การพิจารณาแง่คิดหลาย ๆ ด้านที่มีความคิดเห็นต่าง ๆ กัน

๔. สาขิตฆวนการ สามารถแพร่ภาพถ่ายใกล้องค์ให้เป็นภาพชัด เน้นเฉพาะจุดเป็นขั้น ๆ เพื่อการสาขิต เช่น เทคนิคทางวิทยาศาสตร์ การทดลอง การทำงานเป็นขั้น ๆ

๕. นำความรู้และประสบการณ์มาให้ ความรู้และประสบการณ์อย่างยากแก่การหามาเอง แต่โทรทัศน์การศึกษาใช้ได้ เช่น นักเรียนที่อยู่ห่างไกลทะเลก็จะได้เห็นทะเลหรือการจับสัตว์น้ำทางทะเลเป็นต้น ทำให้เกิด Creative Activities และ Critical Thinking

Franklin Dumham^๕ ยิ่งได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญ ๆ ของโทรทัศน์ศึกษาว่า จะต้องมึลักษณะที่สำคัญอย่างน้อย ๓ ประการคือ

๑. จะต้อง เป็นแหล่งให้ความรู้
๒. เป็นแหล่งฝึกทักษะ
๓. จะต้องมึอิทธิพลต่อทัศนคติ

นอกจากนี้รายการโทรทัศน์ที่จัดโดยทั่ว ๆ ไปจะต้องคำนึงถึงผู้ชมเป็นสิ่งสำคัญ Franklin Dumham กล่าวว่าจะต้อง "Give the people what they want" และ "Give the Audience not only what it wants but what it would want if it only know about it"

รายการโทรทัศน์ศึกษา^๖ Franklin ได้แบ่งออกเป็น ๒ ชนิดใหญ่ ๆ คือ

^๕Franklin Dumham "What is being done in Educational Television in Education Government printing Office, Washington 1958 p.1.

^๖Ibid., p.14.

๑. รายการนั้นจะต้องรวมวิชาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง เช่น วิชา เศรษฐศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ การปกครอง อนามัย และอื่น ๆ

๒. รายการนั้นจะต้องเป็นการขยาย course ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ประชาชนได้เรียนเก็บหน่วยกิตเอาไว้

หน้าที่ของ โทรทัศน์ในฐานะสื่อมวลชน

๑. เสนอข่าวสารและความรู้ (Information function)

๒. เสนอความคิดเห็น (Opinion function)

๓. ให้ความบันเทิง (Entertainment function)

✓คุณค่าของโทรทัศน์ในด้านการศึกษา

๑. สามารถนำข่าวสารทั้งภาพและเสียงไปสู่ประชาชนทั่วไปได้โดยง่าย และรวดเร็ว

๒. โทรทัศน์จะรวบรวมคุณค่าที่ดีของวิทยุและภาพยนตร์เข้าไว้ด้วยกัน ทำให้มีอิทธิพลในการชักชวนให้สนใจมากขึ้น สามารถสร้างความเชื่อถือ ทัศนคติของชุมชนได้เป็นอย่างดี

๓. ช่วยย่นเวลาการอธิบาย การพูด การบรรยาย การพาไปชมสถานที่ต่างๆ

๔. อาจใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงสังคม วัฒนธรรม ความประพฤติกและการแต่งกายได้

๕. ช่วยให้ผู้คนเกิดความรู้สึกว่า เหตุการณ์นั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตน ทำให้รับรู้ สามารถเปลี่ยนความรู้สึก และความคิดเห็นได้ดี

๖. ถ้าผู้ปกครองมีความสามารถ เลือกลงและแนะนำให้ชมรายการที่ดี โทรทัศน์จะมีบทบาทฝึกนิสัยที่ดีให้เด็กได้

๗. โทรทัศน์ช่วยส่งเสริมบทเรียนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากเหตุผลต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาท

สำคัญยิ่งทั้งในด้านการศึกษาและด้านการบันเทิง ดังนั้น Edgar Dale^{๑๑} จึงได้จัดโทรทัศน์ไว้เป็นอุปกรณ์การสอนใน Cone of Experiences ในอันดับที่ ๗ เรียกว่า Educational Television ✓

"ปัจจุบันนี้เรายอมรับว่า ภาพยนตร์ วิทยุ และโทรทัศน์มีบทบาทเกี่ยวข้องกับชีวิตและความรู้สึกนึกคิดของประชาชนมาก สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะให้ความบันเทิงอย่างเดียวยัง ยังมีอิทธิพลในการเสริมความรู้ ความคิด รสนิยม ทัศนคติ ฯลฯ อันมีผลต่อเนื่องไปถึงการกระทำ การปฏิบัติและความประพฤติด้วย อิทธิพลทั้งทางดีและทางเสียนี้ จะมากน้อยแตกต่างกันตามลักษณะของคนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม ทั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับสติปัญญา ความรอบรู้ วุฒิภาวะ การศึกษาอบรม ภาวะทางบ้าน และสังคมแวดล้อม^{๑๒}

พ.ศ. ๒๕๐๔ กองเผยแพร่การศึกษา^{๑๓} ได้ทำการสำรวจเรื่องอิทธิพลของภาพยนตร์และรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนไทย โดยจุดมุ่งหมายจะศึกษาผลดีผลเสียของรายการต่าง ๆ เพื่อจะเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป จากผลของการสำรวจครั้งนี้ปรากฏว่า เยาวชนในวัย ๕ - ๒๑ ปี (ยกเว้น ๑๔ - ๑๗ ปี) ดูภาพยนตร์เฉลี่ยแล้วเดือนละ ๕ ครั้ง และเยาวชนตั้งแต่ ๕ ปีลงไปดูรายการโทรทัศน์อย่างน้อยเดือนละ ๑ ชั่วโมง เยาวชนอายุ ๑๐ - ๒๑ ปี ศึกษาค้นคว้า ๓ ชั่วโมง

จากข้อเท็จจริงที่ได้จากการสำรวจนี้เอง ย่อมจะเห็นได้ชัดว่า การดูรายการวิทยุโทรทัศน์ของเยาวชน จะมีผลกระทบกระเทือนถึงผลการเรียนไม่น้อย กับทั้งยังมี

^{๑๑} Edgar Dale. Audio-Visual Method in Teaching. Holt & Rinehart Company, New York 1954, p. 50.

^{๑๒} ไพบลีย์ รัตนะมังคละ "ภาพยนตร์กับเยาวชน" เอกสารประกอบการประชุมเรื่องอิทธิพลของภาพยนตร์ต่อเยาวชน กองเผยแพร่การศึกษา ๒๕๐๔ หน้า ๒๑๘.

^{๑๓} กองเผยแพร่การศึกษา opcit. หน้า ๖๖.

อิทธิพลในแง่ต่าง ๆ อีกด้วย เช่น ด้านความนึกคิด ความไฝ่ฝัน ความทะเยอทะยาน ตลอดจนการยึดถือคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม นอกจากจะสำรวจเยาวชนแล้ว กองเผยแพร่-การศึกษา英才ได้ทำการสำรวจผู้ปกครองด้วยว่า ผู้ปกครองได้สังเกตเห็นอิทธิพลของภาพยนตร์และโทรทัศน์มีต่อพฤติกรรมต่อเยาวชนอย่างไร ผลปรากฏว่า ผู้ปกครองให้ความ-คิดเห็นว่า เยาวชนในวัย ๖ - ๑๓ ปี จะเกิดความนิยมชมชอบและเอาอย่างคารา ภาพยนตร์และคาราโทรทัศน์ที่เขาชอบอีกด้วย

ผลต่าง ๆ ที่ได้และประสบการณ์ที่ได้พบเห็นจากพฤติกรรมของ เยาวชนโดยทั่ว ๆ ไปนี้เอง จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน" ทั้งนี้เนื่องจากว่าเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เป็นวัยกำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่น เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมมากกว่าวัยอื่น ๆ และจะยอมรับในสิ่งที่ตนชอบและคัดค้านในสิ่งที่ไม่ชอบอย่างสิ้นเชิง ดังนั้นมูลเหตุสำคัญ ๆ ในการจะชักนำเด็กให้มีความประพฤติไปในแนวทาง ก็คือ การอบรมสั่งสอนของครู ผู้ปกครอง การเลียนแบบจากเพื่อน การเลียนแบบจากสื่อมวลชนต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อเด็กมาก นอกจากนี้แล้วฐานะความร่ำรวยของครอบครัว ก็อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน โดยเฉพาะโทรทัศน์และอิทธิพลของฐานะทางครอบครัว จะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กและความสนใจของเด็กมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

๑. เพื่อศึกษาถึงความสนใจทั่วไปของ เด็กในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายต่อการรายการโทรทัศน์
๒. เพื่อศึกษาอิทธิพลของ โทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยม และพฤติกรรมของเด็กในระดับนี้

๓. เพื่อศึกษาอิทธิพลของฐานะทางครอบครัวต่อการเลือกชมรายการโทรทัศน์

วัตถุประสงค์เฉพาะ

๑. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียน
๒. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อการเรียน
๓. เพื่อศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการชมโทรทัศน์ต่อการเรียนวิชาต่างๆ
๔. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อรายการโทรทัศน์
๕. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของทางบ้านและทางโรงเรียนต่อการเลือกชมรายการโทรทัศน์
๖. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของความสนใจที่มีต่อการเลือกชมรายการโทรทัศน์
๗. เพื่อศึกษาถึงลักษณะการชมโทรทัศน์ของนักเรียน เช่น วัน เวลา สถานที่ และระยะเวลาที่ชม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการวิจัยและศึกษาจากนักเรียน ๒ โรงเรียนเท่านั้น คือนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๗ ทุกคน ซึ่งผู้วิจัยถือว่าเป็นนักเรียนมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางไปจนถึงร่ำรวย เพราะจากการสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ ปรากฏว่าครอบครัวของนักเรียนที่มีรายได้น้อยที่สุดเดือนหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท จึงถือได้ว่าเป็นครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างดี และอีกโรงเรียนหนึ่งคือโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ (ดินแดง) ผู้วิจัยได้เลือกนักเรียนในระดับเดียวกันคือชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๗ ทุกคน จากการสัมภาษณ์ผู้ช่วยครูใหญ่ทราบว่า โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ขึ้นตรงกับกองการศึกษาพิเศษ ทางกองการศึกษาพิเศษได้ทำงานร่วมกับกรมประชาสัมพันธ์เพื่อที่จะจัดหาที่เรียนให้แก่เด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจน หรือแหล่งสลัมในบริเวณนั้น ดังนั้นโรงเรียนนี้จึงสังกัดกรมประชาสัมพันธ์

ด้วย โรงเรียนนี้จะรับเฉพาะนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ยากจนเท่านั้น ส่วนเด็กภายนอกและมีฐานะดีหรือค่อนข้างดี โรงเรียนนี้จะไม่รับ ส่วนมากเด็กนักเรียนโรงเรียนนี้จะเป็นเด็กมีปัญหา ทั้งในด้านการเงิน การเล่าเรียน และความประพฤติ นักเรียนจะขาดเรียนมากกว่าโรงเรียนอื่น เพราะบางคนจะต้องช่วยพ่อแม่ทำงานหาเงิน บางคนก็ต้องเลี้ยงน้องให้พ่อแม่ออกไปทำงานนอกบ้าน เป็นต้น ส่วนใหญ่เด็กนักเรียนพวกนี้อาศัยอยู่แฟลตที่กรมประชาสงเคราะห์ได้จัดสร้างไว้ และอาศัยอยู่ตามสลัมที่ใกล้เคียงนั้น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสิ้น ๑,๒๓๐ คน ได้แก่

- นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๗ (ชาย, หญิง) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๕๓๐ คน

- นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๗ (ชาย, หญิง) โรงเรียนพินุลประชาสรรค์ ๗๐๐ คน

คำจำกัดความ

คำจำกัดความในวิทยานิพนธ์เรื่อง "อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน" ได้แยกไว้ดังนี้

✓ อิทธิพล หมายถึงสิ่งที่มีอำนาจเหนือ

✓ โทรทัศน์ หมายถึง รายการที่ส่งออกมาทางเครื่องรับซึ่งเป็นการส่งภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวในลักษณะไม่ถาวรด้วยคลื่น แอร์ต เซียน คือ คลื่นแม่เหล็กที่มีความถี่ระหว่าง ๑๐ กิโลไซเคลตอวินาที และ ๓,๐๐๐,๐๐๐ เม็กกะไซเคลตอวินาที หรือการรับภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวในลักษณะไม่ถาวรด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความถี่ระหว่าง ๑๐ กิโลไซเคลตอวินาทีและ ๓,๐๐๐,๐๐๐ เม็กกะไซเคลตอวินาที^{๑๔}

^{๑๔}วารสารการช่าง วิทยุ-โทรทัศน์อิเล็กทรอนิกส์ (ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๗ ประจำเดือนมกราคม ๒๕๑๓ โรงพิมพ์ สุวรรณภูมิ หนองรี) หน้า ๔๔ - ๔๕.

นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย : หมายถึง นักเรียนชาย-หญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕, ๖, ๗ ของ โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ (กินแดง) ทุกคน

ครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน : หมายถึง ครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่เดือนละ ๓,๐๐๐ บาทขึ้นไป และครอบครัวที่มีรายได้น้อยกว่าเดือนละ ๑,๕๐๐ บาท ลงมา

ความจำกัดของการวิจัย

๑. เนื่องจากผู้วิจัยมีเวลาจำกัด การเลือกประชากรจึงเลือกเพียง ๒ โรงเรียนเท่านั้น อาจจะไม่เป็นตัวแทนที่ดีได้

๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายยังเล็กอยู่ ดังนั้นการตอบแบบสอบถามอาจจะตามเพื่อน หรืออาจจะไม่คิดให้รอบคอบ จึงอาจจะทำให้ผลของการวิจัยคลาดเคลื่อนได้

๓. เนื่องจากแบบสอบถามมีหลายข้อ นักเรียนอาจจะตอบให้เสร็จ ๆ โดยไม่ได้อ่านให้ละเอียดก็ได้

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

ผู้วิจัยคาดว่าจากการวิจัยนี้จะได้รับประโยชน์ในค่านต่าง ๆ ดังนี้คือ

๑. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกันต่อการรายการโทรทัศน์

๒. ทราบถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมหลังจากชมรายการแล้ว

๓. ทราบถึง รสนิยมของนักเรียนต่อการรายการโทรทัศน์

๔. ทราบถึงอิทธิพลของความ เป็นอยู่ทางครอบครัวต่อความสนใจในการ

เลือกชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียน

๕. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการชมโทรทัศน์ เช่น ในด้านการศึกษา
ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน

๖. เพื่อให้ผู้สนใจทั่วไปทราบถึงอิทธิพลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อเด็ก

๗. เป็นแนวทางให้ครู ผู้ปกครองและองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
สามารถให้คำแนะนำที่มีประโยชน์แก่เด็กได้อย่างถูกต้อง

๘. เพื่อเป็นการแนะความคิดให้ผู้เกี่ยวข้องในการจัดรายการโทรทัศน์
ได้จัดรายการให้เหมาะสมกับความสนใจ และส่งเสริมให้มีการจัดรายการที่เหมาะสมกับ
ความต้องการที่มีประโยชน์ต่อเด็กให้มากขึ้น